

Tardes al Palau

2012—2013

Diumenge, 3 de febrer de 2013
18.00 h — Sala de Concerts

Cor Jove de l'Orfeó Català

Cor Jove dels Països Catalans

(Esteve Nabona, director)

Banda Municipal de Barcelona

Salvador Brotons, director

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

I

Alexander Borodín (1833-1887) 10'
El príncep Igor (obertura)
Transcripció de W. J. Duthoit

Piotr I. Txaikovski (1840-1893) 20'
Francesca da Rimini, op. 32
Transcripció de Lluís Oliva

II

Joan Guinjoan (1931) 20'
Foc d'auzell
Cantata per a dos cors i banda simfònica
(text de Blai Bonet)

Alexander Borodín 14'
"Danses polovtsianes" d'*El príncep Igor*
Transcripció de Joan Lamote de Grignon,
Director de la Banda Municipal de Barcelona entre 1914 i 1939

Foc d'auzell **Joan Guinjoan**

Cantata per a dos cors i conjunt instrumental
(Text de Blai Bonet)

La llibertat és una cantata a la llibertat
Si es creu, o mana creure que és més que un cant,
És perquè tan sols no és un càntic.
La llibertat també ha de ser una cançó de poble.
La llibertat no és, just dura el temps en una rosella dels Segadors.

Qui cala foc a l'auzell del desig és el misteri.
El misteri de l'amor és el temps,
Com el misteri de la llibertat és el temps que dura el seu cant,
Perquè l'amor fet i la llibertat són el mateix càntic.

El plaer de l'amor fet és una cantata a l'amor.
No és l'amor. La llibertat és just un himne a la llibertat.
No és la llibertat. Veig que no ho creus. Saps per què?
Tu voldries ser lliure, però que no et passés res,
I res és massa poc, talment com tot són massa coses ...

Comentari del programa

Alexander Borodín nasqué a Sant Petersburg com a fill natural d'un príncep de la reialesa caucasiana i d'una mare russa. Si aquest atavisme és massa remot per haver influït en el seu geni musical, en tot cas no li podem negar una marcada predilecció pels ritmes i els modes orientals, al costat d'una actitud musical nacionalista russa, influïda pels compositors de l'històric Grup dels Cinc del qual formà part. La seva vocació científica el forçà a una formació musical d'autodidacta. A part de rebre els consells i l'ajuda de Balakirev i Rimski-Kórsakov, tingué contactes regulars amb grans personalitats, com Liszt. És autor d'una cèlebre òpera inacabada (completada per Rimski i Glazunov), *El príncep Igor*, sobre una gesta militar contra els polovtsi, un poble nòmada que havia envaït els principats russos a mitjan del segle XII.

Una de les seves escenes més famoses, les "Danses polovtsianes", s'interpreta sovint, tal com van ser estrenades a Sant Petersburg el 1879, abans de la primera representació de l'òpera. En l'escena final del segon acte, el cabdill polovtsià Kontxak, que ha fet presoner el príncep rus Igor, organitza per distreure'l un espectacle en què participen joves esclaves. Mitja dotzena de temes configuren una successió de danses que presenten un exemple espectacular d'exotisme musical.

L'any 1876, Txaikovski –en el tren que el portava a Bayreuth per assistir a la inauguració del Festival amb una representació íntegra de la *Tetralogia* wagneriana (“*Estic absolutament segur que mai ningú no ha escrit res de més llarg, més lènguid i més enutjós*”, va comentar després d'haver-la escoltada)– va tenir l'ocasió de llegir el V Cant de l'“Infern” de la *Divina Comèdia* de Dant, lectura que de seguida l'impel·lí a escriure un dels seus millors poemes simfònics, *Francesca da Rimini*, una interpretació musical de la dramàtica història de la protagonista, Francesca da Rimini, i el seu cunyat i amant Paolo, tal com la immortalitzà Dant en la *La Divina Comèdia*. En aquesta fantasia simfònica Txaikovski expressa una patètica identificació i una profunda compassió envers el destí tràgic de l'heroïna, una compassió anàloga a la que manifestà també per Julieta en l'obertura fantasia *Romeo i Julieta*. Curiosament, però, la pecadora Francesca li inspira un tema líric encara més ampli, més sensual i més carnal que el que li suggereix la innocent Julieta.

Joan Guinjoan va musicar les tres estrofes del personal poema de Blai Bonet *Foc d'aucell* per encàrrec de les XVIII Jornades Internacionals de Cant Coral de Barcelona, l'any 1982. En la seva versió primitiva la cantata va ser estrenada el 4 de setembre, amb una ingent massa coral i el grup Diabolus in Musica, sota la direcció d'Oriol Martorell. Posteriorment, i amb motiu del 125è aniversari de la Banda Municipal de Barcelona, el mateix Guinjoan en féu una revisió substancial, que s'estrenà el 12 de desembre de 2010, interpretada per la Banda Municipal, amb la Coral Cantiga i la Coral Sant Jordi, sota la direcció de Salvador Brotons.

Ateses les característiques de l'encàrrec, Guinjoan va optar per un llenguatge que “*garantis una comunicació directa*”; per això, a banda d'emprar-hi recursos fonètics, va deixar que un regust modal amarés tota la composició. Així, els ressons del *Llibre vermell* o dels *Goigs al beat* de Riudoms acompanyen la vivacitat rítmica i la plasticitat harmònica que caracteritzen la seva poètica. Des de la introducció inicial fins al clam dels últims compassos, la composició s'erigeix en un veritable poema del poema, de manera anàloga allò que diu el text: “*la llibertat és una cantata a la llibertat*”, o “*la llibertat és just un himne*”.

Tardes al Palau

El Palau de la Música Catalana ofereix un espai idoni i un ambient excepcional per a tota classe de gèneres musicals, ja siguin populars, clàssics o moderns. Els vuit concerts d'aquest cicle, adreçat a públics molt heterogenis, configuren un recorregut per la pluralitat de variants que ofereix el panorama musical del nostre país, des de la sardana i la música per a cobla a l'havanera, des del *dixie* a la dansa popular: músiques que d'alguna manera pertanyents a allò que anomenem cultura popular i que no renuncien a un alt nivell de qualitat.

Amb la col·laboració de:

Cor Jove de l'Orfeó Català

Integrat a l'Escola Coral de l'Orfeó Català, està format per cantaires entre 16 i 25 anys, la majoria amb formació musical des dels cors infantils de l'entitat. Combina l'activitat concertística amb la pedagògica, amb la voluntat de preparar els cantaires per al futur ingrés a l'Orfeó Català. Fundat el 1986 i dirigit per Conxita Garcia durant els primers setze anys, actualment Esteve Nabona n'és el director i Josep Buforn el pianista. El seu repertori inclou des de la música tradicional i popular catalana i d'altres països fins a obres de la literatura simfonicocoral. Ha actuat en diversos festivals i cicles de concerts. S'ha presentat arreu dels Països Catalans, i a Astúries, Canàries, Euskadi, Polònia, Alemanya, Àustria, República Txeca i Holanda.

Cor Jove dels Països Catalans

Neix a Mallorca sota l'impuls de l'entitat Forum Musicae. Forma part del projecte de l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans i té el suport dels representants dels moviments corals de l'Alguer, Andorra, Catalunya, Catalunya Nord, la Franja d'Aragó i les Illes Balears. El CJPC està format per joves entre 18 i 26 anys, residents a l'Alguer, Andorra, Catalunya, Catalunya Nord, la Franja d'Aragó, les Illes Balears i el País Valencià, i té l'objectiu de recuperar i difondre el patrimoni musical de tot l'àmbit cultural català i, amb la llengua com a vincle d'unió, ser una plataforma enriquidora de reunió i d'intercanvi entre joves de diferents àmbits de la mateixa cultura, i alhora ser-ne un ambaixador cultural. Esteve Nabona n'és el director. El cor realitza trobades anuals durant els mesos de juliol o agost.

Banda Municipal de Barcelona

Va ser fundada com a orquestra d'instruments de vent i percussió el 1886 a partir d'una tradició centenària d'agrupacions que des de l'edat mitjana realçaven els actes solemnes de l'Ajuntament. Entre el 1915 i el 1939 va viure una de les èpoques més glorioses sota la direcció de Joan Lamote de Grignon. Des d'aleshores ha fet un llarg camí i l'any 2011 va celebrar el 125è aniversari. Ha viscut en diferents espais de la ciutat, ha estat guiada per diferents batutes i en la seva nova etapa mira cap a un futur ple de reptes: és formació resident de L'Auditori, on ofereix una temporada estable de concerts, i des del 2008 Salvador Brotons n'és el director titular. Amb ell la Banda vol potenciar l'estrena i interpretació d'obres de compositors catalans, difondre el repertori original per a banda simfònica i oferir una programació variada i popular amb l'objectiu d'apropar la música a la ciutadania. La Banda té un fort arrelament a Barcelona i centra la seva activitat en la temporada a L'Auditori, les actuacions als barris de la ciutat, els concerts per a escolars, la participació al Festival Grec i a les Festes de la Mercè.

Salvador Brotons, director

Com a compositor ha escrit més de 125 obres, majoritàriament orquestrals i de cambra, i ha guanyat diversos premis de composició, entre els quals el Premio Orquesta Nacional de España (1977), premi Jove d'Or (1980), Ciutat de Barcelona (1983 i 1986), Southeastern Composers League Award (1986), The Madison University Flute Choir Composition Award (1987) i el Premi Reina Sofia de Composició (1991). Un bon nombre de les seves obres han estat editades i també enregistrades en diversos CD tant a Europa com als Estats Units.

Ha estat director titular de l'Orquestra Simfònica del Vallès (1997-2002) i de l'Orquestra Simfònica de Balears "Ciutat de Palma" (1997-2001), de la qual torna a ser-ho des del 2009. Des de l'any 1991 és el titular de la Vancouver Symphony (Estat de Washington) i actualment ho és també de la Banda Municipal de Barcelona. Com a director convidat ha col·laborat amb diverses orquestres a Israel, Alemanya, la Xina, Bèlgica, Corea, França, Itàlia, Mèxic, EUA i al nostre país.

Propers concerts

Concert núm. 2

Diumenge, 10 de febrer de 2013
18.00 h — Sala de Concerts

Cobla Simfònica Catalana
Marcel Sabaté, director

Obres de Montsalvatge, Cassú, Serra i altres

Concert núm. 3

Dilluns, 18 de febrer de 2013
19.00 h — Sala de Concerts

Nina & Port Bo

A prop del mar